

Nº 141

ARIANY

Març - Abril 1984

EL PUEBLO Y LA

Semana Santa

En diversas ocasiones nuestra comunidad se ha manifestado a favor de la religiosidad popular, ya de palabra ya por escrito, manteniendo aquellas instituciones y celebraciones, a pesar que tal postura ha motivado, al menos hasta nuestros días, ser tildados de "integristas", por ciertos "pastoralistas", que a Dios gracias, no han podido con el pueblo que muchas veces expresa magistralmente teología y cultura.

Por supuesto, no sería difícil ratificar lo expresado con un sin fin de intentos para acabar con el pasado como única solución para proyectar y construir un futuro más "evangélico": **COMENÇAR DE NOU**. Síntesis ideológica de un movimiento que, a las horas, ha demostrado su rechazo al pasado e incluso a un auténtico y legítimo pluralismo pastoral.

Por supuesto, todavía sería más fácil aportar abundosa bibliografía eclesial y no eclesial a favor del expresionismo del pueblo; no obstante es suficiente reproducir parte del Editorial del último número de ECCLESIA, 2171: "LA SEMANA SANTA DEL AÑO SANTO": "Siempre, en la tradición cristiana, ha sido la Semana Santa una especie de 'semana grande' al conmemorarse en

Sigue en la página segunda.

ACCEPTAR JESÚS SENSE LA CREU?

● Els contemporanis de Jesús discutien entre ells: car el consideraven un profeta, o àdhuc Joan Baptista mateix ressuscitat. Però va més enllà en nom dels Dotze confessa la messianitat de Jesús. Però el Mestre li imposa rigorosament la consigna del secret: la proclamació prematura del títol messiànic podria ser un obstacle als plans de Déu, que té previst el sofriment redemptor del seu Fill. El qui vulgui seguir Jesús ha de confessar el Crist no solament amb la boca, sinó amb tota la vida, sense eludir el camí de la creu que el Salvador ha volgut recórrer primer que ningú.

MANCOMUNIDAD DES MUNICIPIES DES PLA

NUESTRO ALCALDE ELEGIDO PRESIDENTE

Ha causado gran satisfacción que después de haber dimitido la primera Presidenta, Dña. Antonia María Munar, nuestra primera autoridad, D. Antonio Pascual Ribot, por votación haya sido el escogido para ocupar la Presidencia de dicha Institución.

Si bien él es el acreedor de parabienes, no obstante Ariany también lo

es porque su elección ha sido posible gracias a la confianza que antes se le dió para estar al frente de la Alcaldía Local.

Deseamos y esperamos que la Mancomunidad bajo su dirección sea lo más eficiente posible.

sus días los distintos misterios de la redención que culminan con la Pascua. Diríase que a través de esa conmemoración, tan sabiamente instrumentada tanto en la liturgia como en las expresiones de la religiosidad popular el cristiano realiza todo un itinerario que le lleva del dolor a la gloria, de la cruz a la resurrección, en seguimiento de las huellas de Jesús. Y puede que ninguna otra experiencia religiosa y ninguna otra conmemoración hayan sido tan fecundas en la historia colectiva de los hombres.

En efecto tanto la literatura mística y teológica como el arte en sus más diversas expresiones han ido dando cuerpo y figura, contorno y dimensión, a los distintos misterios, recitados, revividos, evocados y cantados por el pueblo cristiano según las formas más diversas de la cultura. ¿Qué son esas procesiones que en estos días recorren las calles sino una síntesis, con carácter de apoteosis pública, de toda la redención? ¿Qué son sino expresión cálida y popular de las más íntimas vivencias religiosas suscitadas al calor de la contemplación de los misterios respectivos? ..."

Al parecer, por obra y gracia de la fe, la procesión comprometida, las conmemoraciones de la Semana Santa han expresado, el son de una esplendorosa naturaleza primaveral que circunda nuestro templo: FE y ESPERANZA de ser un reencuentro comprometido con Jesús y los hombres, como el mejor fruto del Año Santo de la Redención. Sin duda la nota más destacada y grata fue: que los principales actuantes y participantes fueron un grupo de jóvenes integrados a la participación cariñosa y agradecida de los mayores.

Ha sido propiamente el pueblo con todos sus medios que expresó la fe en Jesús del Jueves Santo, de la Pasión y Muerte en la Cruz y de su Vitoria por la Resurrección.

Recordaremos por mucho tiempo, ojalá, también incidieran intensamente en nuestro ser y actuar:

A Jesús entre palmas y ramos de olivo y aclamaciones jubilosas de niños, jóvenes y mayores, muchos de ellos ataviados al estilo de entonces.

La institución de la Eucaristía con su mensaje de amor, de humildad y de unidad. El deseo de paz expresado por la ofrenda de un ramo de olivo, y la comunión solidaria con los demás ofreciendo dos ladrillos de cerámica, símbolo de las dos suscripciones parroquiales a la campaña del Sr. Obispo para los más necesitados.

Terminada la Eucaristía, fue representada la cogida de Jesús en el Huerto de Getsemaní seguida de procesión con muchos participantes que expresaban su fe con cánticos penitenciales.

Viernes Santo, el amor humano enmudece ante Cristo que muere en la cruz para salvarnos y estar siempre con nosotros.

La conmemoración del misterio de la cruz culminó con el entierro del Señor entre cánticos de esperanza y de aromas bíblicos.

Resultó inenarrable y de un punzante expresionismo contemplar a la Madre con su Hijo, dejado matar por amor, en sus brazos. El entierro fue delicadamente realizado por las Marías, Juan el Evangelista, Nicodemo y José de Arimatea.

Vigilia del Sábado Santo que culminó por la mañana con la Misa del día de Pascua, la más entrañable del año, precedida por el encuentro de Jesús con su Madre, realizada al vivo con acierto y belleza, no en la Calle Mayor, sino en la acogedora Plaza de la Cruz, con el deseo no de cambiar por cambiar, sino con el intento de probar si sería más solemne y animoso; al parecer se consiguió con creces, debido a la vibrante participación de todos y al encanto de la "Plaça", símbolo de nuestro pasado y expresión del buen gusto de sus vecinos que, además de cuidarla con cariño todo el año, la vistieron de gran fiesta con damascos de "llengos".

La Parroquia agradece a todos los que, de una forma u otra, hicieron posible dichas celebraciones; en especial a aquellos que por su actitud testimonial de compromiso con Jesucristo fueron los principales artífices del logro de dichas celebraciones. M. A.

RAM DE 1982

CRONICA RELIGIOSA

MARZO

- Día 4 y 11.- Las celebraciones de ambos Domingos se aplicaron en sufragio de Guillermo Mayol Garau por haber pertenecido a las Cofradías de las Almas y del Santísimo.
- Día 18.- Peregrinación a Lluç, precedida de unos días de preparación con predicación a cargo de Mn. Mateu Buades, Rector de María.
- Día 19.- Festividad de San José. Solemne Oficio en que, fieles a la tradición, se realizó "l'Oferta des Llorer", gracias al "Obrer de Sant Josep En Blai Genovart". Por la noche conclusión del Triduo Eucarístico en sufragio de Bartolomé y Miguel Genovart.
- Día 25.- Oficio en sufragio de Miguel Caldentey Rigo, Cofrade del Santísimo.

"La Semana Santa del Año Santo tendrá que convertirse en trompeta anunciadora de la redención que el mundo -Ariany también- espera y necesita".

ABRIL

- Día 1 y 8.- Los Oficios de ambos días fueron aplicados en sufragio de Antonia Suñer Adrover, por haber pertenecido a las Cofradías de las Almas y del Santísimo.
- Día 23.- Oficio en sufragio de Francisca Curient Bauzá, fallecida en Son Servera.
- Día 29.- Oficio en sufragio de Antonia Nadal Capó, Cofrade del Santísimo.

MOVIMIENTO PARROQUIAL

ABRIL

Nueva Cristiana

- Día 29.- María Nieves Planiol Garí, de Juan José y de Catalina.

Defunciones

- Día 23.- Otilia Brissola de los Santos de 76 años (Otilia).

Els nostres Arts i Oficis d'Antany

Com segurament recordareu, al passat número, començarem amb les glossades dedicades al dimecres. Com no hi havia espai suficient per posar-les totes, es va decidir deixar-ne unes quantes per aquest full. Estan, quasi bé totes, dedicades al terme margalidà, ja que també l'Amo En Joan hi feia volta, així com pel terme de Petra i Son Serra com veurem en pròximes entregues. Anam idò a veure com seguia el dimecres.

Idò ara ja he començat, per sa camada primera, primer feia Son Alegre, que no hi havia gran casat, llavors feia Son Forat, que de Madò Proma era, una dona molt feïnera, i manies no en tenia cap.

Aquest nom de Son Forat, de dins aquest carreró, crec que va esser es nom millor, que li puguen haver posat, perquè està tan amagat, que fa molt mal trobar-ho, i llavors que és un carreró, que es carro passa ajustat.

I de Son Forat ja seguia, i cap a s'estret me n'anava, fins que a Ca es Ros arribava, sa somera allà fermava, i es murrió li posava, i jo amb sa panera anava, a totes ses cases que per allà hi havia, començava Ca Madò Prima, que davora Ca es Ros estava.

Si em recorda ho escriuré, ses cases que recorria, Ca Madò Lluca hi havia, i l'Amo En Toni de s'Estret seguia, i es molí d'aigua també, que farina solia fer, quan es torrent s'aigua corria, i llavors Ca Madò Maco venia, que ja era lo darrer, i voltava per es mateix carrer, Ca Na Costitxera venia, i aquestes cases recorria, a peu sempre amb so paner.

Quan a Ca es Ros arribava, sa somera ja havia dinat, li llevava es murrió d'es cap, i jo ja estava encotxat, i sa barxeta preparava, i per es camí jo dinava, panxó no en perdia cap, perquè volia omplir es sac, sino, sa panxa ho pagava.

FOTOGRAFIA DE PRINCIPI DE SEGLE. ESTAMPA MOLT FREQUENT EN AQUELLA ÈPOCA. ELS AMOS SON: EN BENET CALDENTY (DE SA CANOVA) I LA SEVA ESPOSA, NA TONINA FERRER (CUIXA).

Llavors feia Son Fluxà, cases bastant aplegades, que hi havia moltes vegades, era molts d'ous a comptar, i de nials en solia trobar, perquè em varen escalivar, a jo bastantes veçades, i ses madones anaven errades, perquè tots els solia trobar.

Després de ja haver acabat, de comptar els ous dins la carrera, ja agafava sa panera, i ja me n'anava aviat, i a l' instant havia trobat, era Ca Madò Sunyera, una caseta bastant vella, aprop de sa carretera, que també omplia sa panera, i ja quedava conhortat.

I amb so carro i sa somera, d'allà tornava partir, llavors tornava venir, era Ca Madò Caquera, prop també de sa carretera, i tot lo que tenia era per mi.

Ara ja començaré, ses cases que anava fent, i així aniré escriguent, lo primer a ca es Murer, llavonces es reboster, a un turó molt mal present, amb un camí molt dolent, però també omplia es paner, i així fugia content.

Després d'haver davallat, que ja tocava carretera, era sa casa primera, era s'hort d'En Degollat, un nom que li havien posat, que es motiu no sé qual era, i seguint per sa carretera, trobava Es Pujol aviat, que també hi havia veinat, una altra Proma molt feïnera,

i també sa cimentera, d'En Verga anomenat.

Llavors ja anava més lento, perquè ja estava cansat, i tot lo dia encotxat, arribava a Ca En Manento, un home alegre i content, perquè mai anava enfadat.

I ja duia plenes ses gabis, quan de Ca En Manento sortia, a un altre Rafal Roig que hi havia, i llavors Ca es capellà Ramis, que era un home ple de gracies, que sempre per jo tenia, i així anava acabant es dia, donant jo a Déu les gracies.

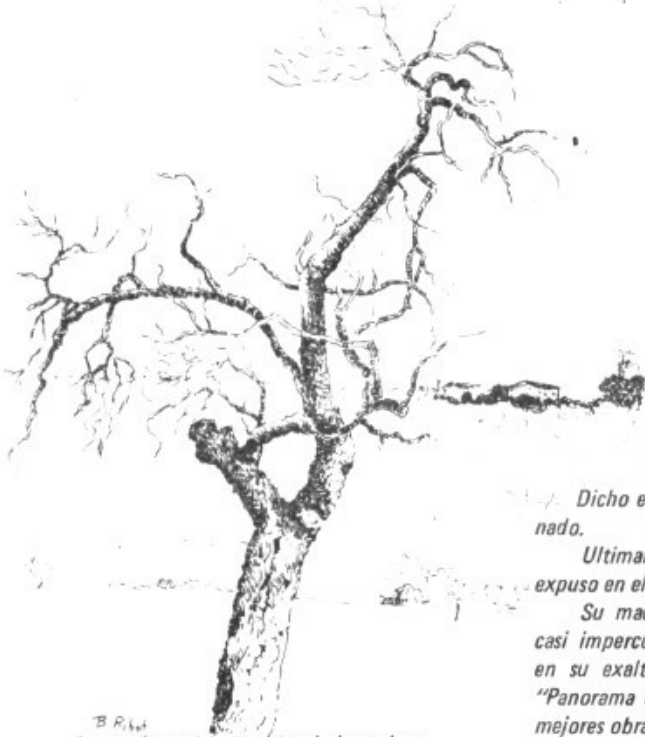
S'anava amagant es sol, quan de Ca En Ramis sortia, Ca l'Amo En Rafel Torretes venia, Ca Na Lava veinat hi havia, després l'Amo En Pere Fiol, un home que sempre donava consol, si hi havia res que cruxia, perquè sempre tenia un bon dia, en què sempre estàs tot sol.

Acabant es dia ben leal, en aquest paper escriuré, si jo deix res ja no ho sé, lo que sé que després ve, ses cases de Déu lo Sal, i després també es Rafal, que ja es terme de Maria, i així jo acabava es dia, d'un dimecres ple i cabal.

I ara ja faig sa darrera, que comença a fer fosqueta, ja no duia cap pesseta, més que es carro i sa somera, però duia plena sa panera, i jo content, ben alegre, arribava qualque dia en brusqueta.

Biel Tovell.

D. BERNAT RIBOT,
MESTRE DE LA PINTURA

B. Ribot

Los artistas del dibujo y de los colores con la musicalidad de la pintura nos transmiten su visión de la incommensurable belleza de la creación a dimensión ecológica y antropológica.

Unos con delicadezas místicas como Fra Angélico, no hace mucho proclamado oficialmente beato, otros como Goya con su expresionismo realista y trágico.

La Escuela Mallorquina se destaca por el número y por la calidad de sus pintores. Entre ellos está nuestro amigo y paisano, D. Bernat, pasajista excepcional por el lirismo con que expresa sus óleos o pasteles.

Mi opinión es que su maestría se hace muy patente y asequible en el encanto descriptivo de sus dibujos a lápiz o a tinta. El presente junto a la poesía del llorado Poeta Rafel Jaume, fue una expresión más de su cariño a Ariany.

En homenaje a Rafael Jaume Un poeta humil i silenciós

Dicho esbozo fue posteriormente terminado.

Ultimamente, del 20 al 31 de Marzo, expuso en el Casal Balaguer.

Su maestría se manifestó tanto en la casi imperceptibilidad de los colores como en su exaltación esplendorosa en la obra "Panorama de Escorca", tal vez una de las mejores obras que ha realizado.

Esta última Exposición fue presentada mediante un Programa que es una antología de lo que han dicho de sus obras los críticos.

Sea esta sencilla reseña expresión de enhorabuena, entre las muchas calificadas que ha recibido por esta última Mostra, y un cariñoso recuerdo de homenaje "al poeta humil i silenciós" que con el pintor Gaspar Riera i Miguel Rivera, el escultor Miguel Morell y el escritor Antonio Serra tanto les gustaba visitar los paisajes y los pueblos. Sospechamos que en algunas de sus excursiones visitaron Ariany.

M.A.

a Bernat Ribot

Les cases que s'esbuquen,
els camins ja mig morts,
les pobres oliveres,
el pla tenyit de set,
les pedres de mil cares,
el cel avar de plomes,
l'esclat del sementer,
la nit de les alzines,
el pou tan vell i eixut,
madona la figuera,
el vent que mai no es veu,
la vida que s'esborra,
tot això per la mà
teva potser que es salvi.

Ciutat de Mallorca,
1 d'agost 1978

rafel jaume

ELS ESCOLARS AMB EL SEU MESTRE, D. ANDREU ISERN

UN CURS QUE ACABA

Un curs més ja està acabant, un curs en es que 19 nins han estat treballant per desenvolupar ses seves capacitats i adquirir coneixements, que en conjunt van conformant tot es bagatge precís, perquè, aquests que ara són nins i nines, siguin demà vertaderes persones madures, i que puguin desenvolupar una funció positiva dins el món que els ha tocat viure.

Moltes han estat ses hores que hem passat i passam junts, també moltes ses tasques realitzades i ses experiències que mos van enriquint dia a dia a tots; tasques tan concretes com sa que férem per Sant Antoni, posava en evidència que s'Escola a més des nins i es mestre, consta també amb es pares com a part integrant i activa i que fora ella no hagués estat possible fer aquella activitat.

Un curs més acaba, però encara no ha conclús, esperam fer més coses, al manco tenim projectes que creim es poden dur a terme.

Així ho desitjam. ANDREU ISERN

REDACCIÓ D'UNA ALUMNA DE TERCER CURS

RESUM DE LES ACTIVITATS FETES DURANT AQUEST CURS

A principi de curs, quant arribaren ses festes de Nadal, vàrem fer un Betlem, amb figures que noltros mateixos havíem fet, férem una exposició i una festa i "La CAIXA" mos va fer un obsequi que mos va fer molt contents. Més envant anàrem a fer una excursió a s'ermita de CONSOLACIÓ a SANT JOAN.

Per ses festes de Sant Antoni, vàrem fer una carrossa i mos vàrem vestir de "Patufets".

Després varen venir es darrers dies de "carnaval" i férem una festa amb caretes de ses rondalles mallorquines, una projecció de diapositives i un "ballet".

Fa poc anàrem a Sineu per veure es mercat.

Ara pensam fer una revista per tots els qui la vulguin llegir.

Fca. Maria Salom.

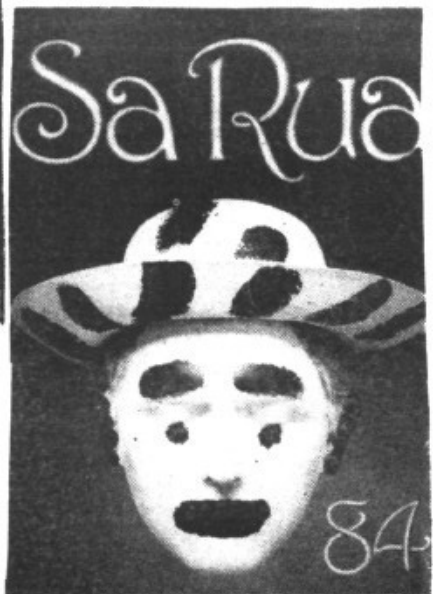
ARIANY, MIRO

Y EL CARNAVAL

Un grupo de jóvenes animosos impulsados por el deseo de que nuestra Localidad estuviera presente en el carnaval palmesano, presentaron una carroza que fuera un homenaje al pintor D. Joan Miró.

Aunque no consiguieron ningún premio fueron agradecidos con grandes aplausos.

Merece destacarse el generoso mecenazgo que recibieron del Ayuntamiento Local.

ARIANY PEREGRINA A LLUC

Des de què es va inaugurar oficialment el Centenari de la Coronació de la Mare de Déu de Lluç, han anat peregrinant cap al Santuari de tots els mallorquins, els pobles de Mallorca, volent així rendir tribut a la més venerada i estimada imatge de la Mare de Déu a l'illa.

El passat 18 de març, va tocar a l'arciprestat de Petra, organitzar dita peregrinació. Es feren una sèrie de reunions per acordar els punts bàsics de partida, trobada i manera de desenvolupar-se la diada, i va ésser així que d'una preparació conscient, va sortir una diada de lo més agradable i plena d'un esperit cristià que regnà en tot moment.

Hi havia varies opcions; podien partir del poble a peu, d'alguns pobles això ho feren, no d'Ariany, tal volta hi mancà un iniciador; podien partir a peu d'Inca; pujar en autocar, o reunir-se més tard a la trobada a la Font Coberta.

La partida en autocar, fou exultant; tothom sabia a lo que anava i anava predisposat a què fos un gran dia, encara que molts passaven pena de la possible "brusca" —quasi bé tothom portava paraigües—, del fred —tots ben abrigats—, o de les bòfegues als peus per falta de costum de caminar tant.

Hi havia 106 apuntats per partir en autocar; dels quals, 50 partiren a les 5 del matí per pujar a peu d'Inca on a les 6 hi havia la concentració de tots els pobles —Petra, Vilafranca, Sant Joan, Montuïri, Algaida, Son Serra, Porreres i Randa—. Com què tots foren puntuals, a les 6,10 va ésser la partida oficial cap a una meta d'uns 18 quilòmetres.

Ben aviat, el pilot de gent, es va anar estirant i es feren grups. Uns que volien anar aviat, altres prendre-s'ho amb calma; uns volien anar per dreces, altres per carretera. El que és cert,

és que ben prest pareixia una processó que es devia estendre al llarg de tres o quatre quilòmetres.

Alguns arribaren en dues hores i mitja i altres emplearen les quatre, però a les 10, tots érem a la Font Coberta per ésser rebuts per l'encarregat de l'acolliment, el qual, després de donar-nos la benvinguda, va iniciar una processó cap al Santuari on seríem rebuts pel prior del Santuari.

Acte seguit, varen començar els preparatius per celebrar l'acte central de la peregrinació: la Santa Misa, presidida, com no! per la moreneta Mare de Déu de Lluç enaltida al front de la immensa nau com volent-nos abraçar a tots i donar-nos la benvinguda com a fills espirituals seus que som.

La misa, com era d'esperar, fou solemníssima. És difícil calcular la gent present i la manera com va participar.

Els celebrants, varen entrar precedits de l'ancestral ball dels cossiers interpretat pels representants més purs de Mallorca: Montuïri.

Després de l'Homilia, es feren les ofrenes. Cada poble, va oferir els fruits més representatius propis, fent la pregària corresponent. Va començar amb la dansa de l'oferta dels cossiers, aquesta vegada d'Algaida i acte seguit desfilaron els pobles. Ariany, va oferir 5 pans i un plat amb hòsties que posteriorment foren les que es consagraren per repartir com el Cos de Crist.

S'oferiren baix les súpliques següents:

- Vos oferim pa, per ésser transformat en el vostre Cos i 5 pans recordant aquells amb els quals alimentàreu a millars de seguidors.

- Vos donam gràcies, perquè no ens manca el pa del cos i de l'ànima.

- Vos demanam, que el vostre amor, es faci pa i Eucaristia per tots.

Així, anaren desfilaron tots els pobles, éssent especialment ben rebuda, l'ofrena feta per Son Serra, quan entregant un ram de fonoll marí, va demanar que servís per fer-nos entrar en gana per la fe i el camí de la perfecció.

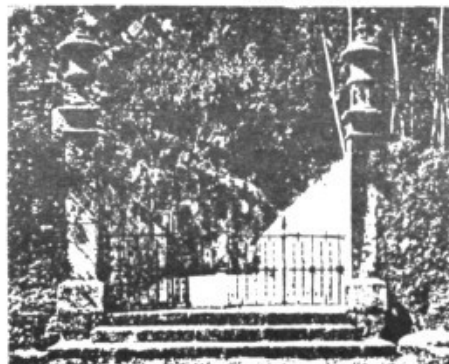
Després de celebrada la Misa, es va donar un temps per dinar i després, ràpidament, a les 2,30, havia de començar la bullar, que no tot havia d'ésser només resar.

I com n'hi va haver de bulla; ben prest, l'escenari on hores abans es celebrava la Misa, va estar preparada amb micros i gent disposada a cantar i sonar guitarres; i aquí fou on Ariany tengué tal volta, la part més destacada. Com varen animar Madò Francesca Burgues amb una guitarra i cantant jotes i mateixes i Madò Francesca Genera amb les seves tonades. I en tot això, la pista plena de gent ballant. Això era festa, tot per tots, fora vergonya, fora pensar si es feia o no el ridícul; realment, foren uns moments ideals.

Després, un grupet de Montuïri, escenificà un sàinet i acabà la festa amb una salve cantada.

I això va ésser tot. Una diada com es pretenia molt agradable, on hi hagué per tots els gusts; on el que importava manco al final, era si havia fet fred, si estàvem cansats, o si hi havia bòfegues als peus. El que importava per damunt tot, era que uns pobles moguts per una fe, havien volgut, en un dia de peregrinació, anar a venerar i a oferir-se a la Mare de Déu baix la invocació de Lluç.

Biel Tovell.

Font Coberta

Grans merces d'aquest aygo

¡O Reyna y Mare!

amb qu'apagau la

Set Tan dolssament,

Dins nostros cors feysca brollar
desd'ara

l'aygo de vida eterna Sempre clara,
Que hi broll eternement.

Any 1905

Inscripció grabada en el murall que cierra el oyo de la fuente.

LLUC, CASAL DE ESPIRITUALIDAD Y DE CULTURA

Entre los actos culturales-religiosos que en Lluç se han celebrado con motivo del Centenario cabe destacar la exposición de nuestro colaborador y amigo Juan Guerra que en sus obras, "como artista, conjuga fuerza-poesía-dinamismo con visión de realidad" ha ilustrado la leyenda del "Salt de la Bella Dona" de Gabriel Janer, y la preparada por Francisco Salleras, amigo y también colaborador de nuestra Parroquia, que sin duda en la última década ha sido el artífice del renacimiento de la cultura popular-religiosa a través "dels Goigs". Entre los muchos y preciosos ejemplares expuestos tuvimos la satisfacción de contemplar los dedicados a Ntra. Sra. de Atocha, realizados gracias a la colaboración del Poeta, Mn. Guasp, Francisco Salleras y Juan Guerra.

PER SANT JOSEP, LLORER I PEL RAM OLIVERA

He escrit diverses vegades, que els costums dels pobles formen la cultura dels mateixos i per tant, tenen un valor que no es pot apreciar a simple vista; són uns valors que ens vénen donats i que aprenem sense donar-nos compte, però que els tenim i precisament perquè els tenim així de fàcils, no els apreciam com caldria.

Desgraciadament, aquests costums, darrerament o van desapareixent o es comercialitzen, moment a partir del qual, deixa de tenir el seu encant i valor.

Un dels costums més agradables d'Ariany, i que mou a molts d'arianyers a venir a Ariany aquest dia, és la missa del dia de Sant Josep i la repartida de llorer a l'ofertori de la mateixa. Sembla un detall sense importància, però, és un dels que fan poble i fa que sentis un poc d'enyorança si no hi ets.

I lògicament, darrere cada acció, hi ha uns responsables. He volgut parlar amb l'Amo En Blai Genovart "Corona", ja que és ell com a Obrer de Sant Josep qui es cuida d'anar a recollir el llorer i l'olivera. No sembla important, però, coneixent-ho fa que estimem un poc més tot això que és nostre.

L'Amo En Blai, quin temps fa que anau a cercar llorer?

— *Mira, això, ja em ve d'herència. Vaig començar amb mon pare als tretze anys i ara en tenc seixanta-quatre o sia que fa cinquanta-un anys i hi he anat sempre manco un any que em vaig rompre un peu i hi va anar D. Mateu. En temps de D. Martí Truyols ja hi anava i me'n record que quan feia es servici militar, va demanar permís en es capità perquè pogués anar a collir-ne.*

Quants éreu que hi anàveu?

— *Sempre hem estat dos. Primer, hi vaig anar devers 10 anys amb l'Amo En Joan Ferriol que era Obrer amb mon pare. Quan es va morir, vaig anar-hi un parell d'anys amb En Miquel Ferrer, i també hi han vingut En Damià de Son Nigorra, En Pep de ses Tapareres, En Tomeu de sa Canova i darrerament, D. Mateu. Ahl i un parell d'anys, l'home En Joan Batlet, que estava a Son Nigorra, perquè nosaltres no teníem bística, es va oferir a fer es viatge per no res.*

On anàveu?

— *Primer, quan vaig començar, anàvem a Morell. Partíem amb carro, devers les set del matí. En arribar allà, tallàvem el llorer, dinàvem i tornàvem, per arribar a posta de sol una altra vegada a Ariany.*

En collíeu molt?

— *Set o vuit feixos.*

Per què anàveu a Morell?

— *Per començar, perquè és el llorer millor de tots els que he vist. A més, Morell, era d'una monja i ens va deixar com a per herència, que es llorer que haguessin de tallar a la possessió, el donassin a Ariany. Encara que hi anàs un altre poble, si Ariany no hi havia anat, no n'hi donaven.*

Hi havia molts de llores?

— *N'hi havia set o vuit molt grossos. Estaven dins un comellà amb molta aigua i bona terra; feien unes fulles molt grosses, i de tan sanes que eren, eren blaves. El comellà, estava un poc abandonat, i qualche any, nosaltres vàrem anar a fer-lo net i tot.*

Quin temps fa que no anau a Morell?

— *Fa devers devuit anys. Varen fer el comellà net i varen tallar els llores grossos i es petits ja no sortiren amb tanta força i en feien poc. A més com queia tan enfora, vaig demanar a la senyora de Montblanc que era la mare del senyor que hi ha ara, si podia anar a cercar-ne a Defla que també era seu i em va dir, que mentre fos viva podia anar-hi, ja que ella tenia els usufructes. Després de morir, ho demanàrem al fill. En principi, posaren pegues, però com que la mare ho donava i era per l'església, digueren que sí, i és així, que ara el duim de Defla, encara que darrerament, degut al mal temps, n'hi ha molt poc i prest no se on l'haurem d'anar a cercar.*

No són bons tots els llores?

— *No, necessiten aigua i bona terra. Hem cercat per Maria, Sta. Mar-*

galida..., però, tenia la fulla petita i no era bo com el de Morell, que tenia les fulles grosses i blaves.

Amb aquesta tradició que hi ha a Ariany, i havent-hi tan pocs llores, pens que aviat ens quedarem sense poder fer l'ofrena el dia de Sant Josep. No creis que n'haurem de sembrar un parell a Ariany?

— *No crec que s'hi fessin. Un llorer, vol molta aigua i bona terra. Tal volta, per Son Ribot o devora un pou, però segurament farien la fulla molt petita i no serien bons.*

He de confessar, que a mi particularment, com a arbre, és un dels que més m'agraden, té una figura alta, pot arribar a deu metres, i esbelta; és una llàstima que qualche racó d'Ariany no es pugui veure embellit amb un parell d'aquests majestuosos arbres.

I això foren les paraules d'aquest Obrer de Sant Josep, que fa cinquanta-un anys que ens duu el llorer per reparar aquest dia i que ens serveix per condimentar el menjar de tot l'any. Tal volta, no havíem apreciat mai aquest brot que ens regalaven, perquè no sabíem l'esforç, l'entusiasme i estimació amb què ho feia aquest home que tan desinteressadament ens ho ha donat cada any. Davant això, només ens queda dir: Gràcies l'Amo En Blai, i que ens ho pogueu seguir donant molts d'anys.

I com a final, no està malament dir qualche cosa del llorer dins la història. Era l'arbre consagrat al déu Apol·lo, déu de les arts i del sol. Pels romans, era el símbol de la més alta distinció honorífica. Amb les fulles, es feien corones pels cònsols victoriosos, emperadors i herois valerosos. Més tard, es fé també amb els poetes.

És molt emprat en cuina, i en infusions, s'empra contra la tossina, palpitations, mal d'estómac, vòmits, etc. Com veis, un arbre mític i de moltes utilitats que tal volta, a partir d'ara, tots estimarem un poc més.

Biel Tovell.

VI TROFEO CICLISTA DE PASCUA

Ya viene siendo tradicional. Es una costumbre, una bellísima costumbre, por todos conocida, respetada y ensalzada.

Después del "Encuentro", el martini, las aceitunas, el aperitivo en suma, "Sa freixura i panades" a todo correr y a punto para el comienzo de una de las mejores pruebas ciclistas que se disputan en Mallorca y que tiene en Ariany su punto neurálgico. Este año no fue una excepción, sino que se disputó ya la sexta edición de la prueba. Y como en las cinco anteriores, la diada se cerró con un exitazo total. Una participación masiva, superando las previsiones, se vio acompañada por un buen tiempo, rompiendo la trayectoria de los últimos años en que el agua desdibujaba algo la prueba.

Por primera vez, la organización corrió a cargo de la recién creada S.D. Ariany que respondió perfectamente. Un único lunar en su actuación aunque no atribuible a ella en exclusividad: la falta de seguridad en el circuito urbano tanto en la salida oficial como durante el desarrollo del segundo sector. Aunque afortunadamente no se produjo ningún percance, pudo haber sucedido perfectamente y ahora estaríamos lamentando. Es mejor prevenir que curar, reza un viejo refrán castellano, por lo que es algo de lo que debe concienciarse y superarse en postreras ediciones. Las calles por las que discurría la carrera, agolpadas de gente, no reunían las mínimas condiciones de seguridad exigibles tanto para corredores como para espectadores, si bien, como dijimos, el problema es más de mentalización pública que de organización aunque algo más pudo hacerse también en este sentido.

El aspecto deportivo en sí, muy conocido por todos ya, puede resumirse con la citación del vencedor, Gomila, seguido de Jaume, Pou y Ramis.

Lo que sí destacaremos es la excelente clasificación obtenida por el "arianyer" Antonio Ferrer que entró en décimo novena posición en el primer sector y quedó clasificado como quinto en la general de juveniles.

Como resumen, pues, emocionante, bella y entretenida jornada la que nos brindaron estos hombres del pedal por mediación de unos "arianyers" de todos conocidos, amantes de este bello deporte y que con la ayuda del Ayuntamiento, patrocinador de la prueba, y diversas casas comerciales, nos ofrecieron una feliz tarde. Enhorabuena, ánimo y gracias por todo ello. J.G.R.

BALEARS

DIADES CULTURALS DE "LA CAIXA"

Durante el pasado mes de Abril, se desarrollaron las "Diades Culturals" que "La Caixa" ha organizado y patrocinado en nuestro pueblo.

Durante dichas jornadas se han llevado a cabo cinco actos de distinto contenido para intentar contentar a la mayor parte de gustos y preferencias.

El programa fue el siguiente:

- Concert per la Coral Polifònica de Bunyola.
- Cinema Infantil. Pel·lícula: "Las doce pruebas de Asterix".
- Animació i Festa pel grup Música Nostra.
- Audio-Visual: "Aegyptius, entre blau i blau" pel GOB.
- Espectacle Infantil: "Un día difícil" a càrrec de Triptrup teatre.

Podemos decir que la asistencia de público fue mayor que el pasado año, si bien sería de desear aumentara mucho más, dada la calidad de los actos, y teniendo en cuenta que fueron gratuitos.

En nombre de "La Caixa", quiero agradecer a quienes colaboraron escogiendo los actos, a las personas o entidades que nos cedieron los locales para desarrollarlos y a todos los asistentes a los mismos.

G. FERRER

NOTICIAS HISTORICAS

"PANORAMA OPTICO HISTORICO-ARTISTICO DE LAS ISLAS BALEARES"

Antonio Furió

Palma - 1840

Con el deseo de prepararnos para pasar aquella tarde al pueblo de Ariañy nos fuimos á comer con el doctor D. Bartolomé Ribas presbítero, nuestro buen amigo, el cual nos habia de acompañar en aquel viage.

Después de haber caminado una media legua escasa llegamos al pueblo de Ariañy, que se compone de unas cien casas, situadas sobre una pequeña eminencia, á las que circuye una pared parecida á un muro, con solo una barrera que á manera de portillo da entrada á la poblacion. Es verdad que por la parte opuesta se ve esta descubierta; pero un espeso bosque le sirve por allí de valla. Desde muchos años tenia Ariañy su pequeño oratorio dedicado á nuestra Señora de las Nieves, y cuando vino de la corte en 1717 D. Márcos Antonio Cotoner con el nuevo título de marques de Ariañy, trajo una figura de nuestra Señora de Atocha, á la que sobre los cimientos del antiguo oratorio le dedicó una pequeña rotunda, que por falta de estribos vino al suelo, y los vecinos cuando fuimos á visitar la aldea de nuestro argumento, la estaban reedificando á manera de un cuadrilongo. Nada vimos en el pueblo mas digno de notar que la sencillez de sus vecinos, de los que nos despedimos para regresar á Petra, donde pernctamos, ...

SERVICIO METEOROLOGICO NACIONAL

ENERO		MARZO	
Día 3.-	4,1 litros	Día 2:	2,4 litros
Día 4.-	9,2 "	3:	2,6
Día 8.-	17,2 "	8:	1,9
Día 9.-	3,1 "	9:	5,3
	33,36 litros	13:	15,1
		14:	20,5
		15:	14,1
		22:	18,1
		23:	3,-
		28:	3,2
		29:	0,3
			86,5 litros.
			ABRIL
		Día 15:	15,- litros.
		30:	4,1 litros.
	41,1 litros		19,1 litros.

Els articles publicats en aquesta revista expressen unicament l'opinió dels seus autors.